

חטיפת הילדים

לעילית הנוער בחיפה, שמואל פרסלר, איש לא היה אותה שעה במשרד המחנה, הניצב ליד שער הכניסה. ומאחר והשער פתוח תמיד לכל יוצא ובא, נכנסו שתי משאיות האבירים אל תוך שטח המוסד ונעצרו ליד אחד השבילים. אוטובוס ה' מקשר העדיפו לפרוק את מטענם הקנאי בחוץ, ליד שער הברזל.

כחילי קומנדו מאומנים קיפצו הצעירים המזוקנים מעבר לפגות המשאיות, החלו להתפרש בשטח, כשהם צועדים לכיוון ה' מרשאה הגדולה מול חדר האוכל. רוב הילדים שנמצאו שם אותה עת היו מן הוותיקים במחנה. החדשים היו עדיין עסוקים במיזין חפציהם ובסקירת ביתם החדש.

★ ★ ★

תפילה ושמה חטיפה
ביתניים החלו האבירים המזוקנים באוספים סביבם חבורות חבורות של ילדים. כצעד ראשון, על מנת לרכוש את אמונם, החלו מחלקים להם סיגריות ודברי מתקנה. השמיעה על האנשים הנותנים סיגירות במחנה, למרות איסור העישון שנקבע עלידי הנהלת המוסד, עשתה לה נפגעים. חיש מהר החלו להתקבץ עשרות ילדים, כשהם סוחפים עימם גם את חבריהם הירוקים.

עתה היתה מלאכתם של שליחי-הדת קלה ביותר. במרכז כל התקלות ניצב צעיר מזוקן, שהסביר לילדים עד כמה רע להם במקום זה, אותו עליהם לעזוב מיד ולהצטרף אליהם, למחנה הדתי. "הוריתם בבית רוצים שתהיו יהודים, אבל כאן לא נותנים לכם. מי שרוצה ללמוד בישיבות שלנו יעלה על המכוניות המחכות בחוף!" אמרו. המדריכים, שהבחינו לפתע בתכונה הרבה, יצאו מתוך חדר הישיבה, החלו מפלסים דרך אל מרכזי ההתקהלות. שמואל פרסלר פנה אל אחדים מן הפולשים, ביקשם לעזוב את המקום. "באנו לערוך תפילה בציבור", השיבו לו. "אם כך", הציע פרסלר, "היכנסו לבית הכנסת שלנו וקיימו שם את התפילה". "אנחנו מעדיפים לעשות זאת תחת כיפת השמיים", ענו לו שליחי-הדת.

★ ★ ★

המשטרה עמדה מנגד
איש מהמדריכים לא הרגיש במי שאיתו שקרבה אותו רגע אל שטח ה'.

זהו בניין האבן הגדול הניצב בפתח מחנה המיזין רמת-הדסה, בתוכו שוכנים משרדי הניהול של המחנה. בימים שלאחר פלישת קנאיהדת, נהגו הילדים לשבת על מדרגות האבן, לצפות בסקרנות במכוניות המשטרה שיצאו ובאו.

המוסד

על מדרגות בניין האבן, הנושא את הכתובת בית נוער ע"ש הנס בייט, ישבו ביום המישי האחרון מספר נערים ונערות וצפו באפס מעשה בטנדר משטרה, שנכנס דרך שער הברזל לשטח מחנה המיזין של עליית הנוער, רמת-הדסה.

"לאן אתם הולכים?" קרא אחד הנערים לעבר קבוצת ילדים שעשתה אותה שעה את דרכה אל עבר שער היציאה. "ששש... אל הצעק!" השיבו לו. "אנחנו מסתלקים לטבעון לקנות סיגריות..." הנער השתק וחייך. בינתיים ירדו מתוך מכונית המשטרה שלושה שוטרים ונכנסו אל תוך הבניין. הם פנו לחדר המנהל.

"כמה ילדים עדיין חסרים?" שאלו. "אנני יודע בדיוק", השיב במבוכת התנצלות, מנהל המוסד, גרשון אברמזון. "עדיין לא הצלחנו לקבוע מי נעדר ללא רשת ומי יתכן ונחטף".

השוטרים נאנחו: "אנחנו נמשיך מצינו לחפש", הוריעו, "אבל אתם נסו לברר סוף סוף כמה ילדים בדיוק חסרים לכם". אחרי כך עלו למכונית והסתלקו. היתה זו תמונה נאמנה של מצב רמת-הדסה, לאחר מסע של חטיפת נפשות לדת, שערכו במקום פעילי המחנה התורני, שלוש ימים קודם לכן.

שלושה ימים חלפו ואיש מבין צוות ה' מתכנס והמדריכים במקום לא יכול היה ליצור לעצמו תמונה מדויקת של "מי חסר ומי נחטף".

★ ★ ★

קומאנדו מזוקן
שעות אחד הצהריים של יום שלישי שעבר טיפסו במעלה הכביש המוביל לקריית-טבעון ארבע מכוניות עמו

כות צעירים מזוקנים, פעילי המחנה התורני. הם שכרו במיוחד שתי משאיות ושני אוטובוסים של המקשר, על מנת להגיע לרמת-הדסה ולהציל את עשרות הילדים אשר, לדבריהם, מועברים שם על דתם. היתה זו יד המקרה, שבדיוק שעה קודם לכן הגיעו למסד שני משאיות עמוסות 80 ילד, שהגיעו ארצה באותו יום. המדריכים הספיקו למינים בחדריהם התכנסו לישיבה כדי לקבל תדריך ממנהל המחלקה

לדברי חבריו, זהו ארגון עצמאי של קנאיהדת, אן למעשה שייכים מרבית חבריו לאגודת ישראל.

מזכיר ההסתדרות לשעבר על אופייה ה' אמיתי של חקירת האנשים הצעירים, ה' משחקים בבלשים פרטיים. הוא התייחס אליהם ביחס הראוי להם. חברי החזקה המעריכים את עצמם מאוד, נעלבו מיחס זה ויצאו מהישיבה עם לבון מעוררים בדעתם על צדקתו. כשטאל ח"כ משה ברעם את בנו עוזי לדעתו על לבון, השיב לו עוזי שלבון הוא "ככה-ככה". ברעם סיפר את הדבר לכסה והעניין הגיע ללבון. לבון מאן לשאת, נוסף לחקירתם הילדותית של הסטודנטים, גם עלבונות אישיים, סירב להיפגש עימם שנית. סירוב זה, למרות שאין כל קשר בינו לבין האמת, קבע לגבי החוקרים-המנוסים כליכך, מהי האמת. הם הוציאו אותה לאור בקול ענות תרועה של מיסמך היסטוריה. החבר הנשכח של החזקה, עוזי ברעם, אף הצהיר שהוא מתכוון לכתוב ספר על ה' פרשה — מיד כשיתפנה.

החוצפה והגיחוך בלטו עוד יותר לאחר עיון במיסמך. החוצפה בלטה בכך שהחזקה קבעה (בניגוד לדעתו המיקצועית של המש' פטן הראשון במדינה, שר המשפטים פנחס רוזן) שעניין הפרשה נוגע לבית-משפט בלבד ולא לחקירת שרים. לאחר קביעה זו מינתה החזקה את עצמה כחוקרת חוקרת והוציאה כשפט, אותו אסרה על גדולים ממנה בתורה זו.

גיחוך גדול הובלט במעשיהם המופגנים של מזכירי מפא"י, שראו נצר ובני אילן, מחליפי אלמוגי ותומכי ביג"י, שהזמינו ב' רוב צדקות את מחברי כתב הקילוסין הבן גוריון למחרת הפירסום, לבירור במוכריות כפא"י על פירסום הור"ח בפומבי, לאחר שניהלו לפני הבחירות משאומות ממושך עם הסטודנטים לקביעת מועד הפירסום.

התיישבות

סוף הדרך

קיבוץ עמד למות. בזה אחר זה קמו, לפני שלושה חודשים, כל חברי קיבוץ גזר החתיקים, הצהירו על רצונם לעזוב את המשק. קיבוץ גזר, בן ה' 16, השוכן ליד הגבול הירדני באזור לטרון ואשר היה אחת העמדות הקדמוניות בימי מלחמת השיחרור עמד בפני חיסול.

חברי המשק הוותיקים רצו לעזוב. בגזר נשארה רק קבוצת צעירים, חברי ההשכלה, שהגיעה למקום לפני ארבע שנים ולא רצתה לעזוב את המקום בשום מחיר. בכך הצטרף גזר לרשימת המשקים המ' חוסלים באזור: מישמר-דוד (העונם הזה 1189) המפא"ית, שחוסלה סופית והראל של השומר הצעיר, בו נשארה קבוצה קט' נה של חברים צעירים, המתלבטים כיצד להחזיק מעמד במקום, על אף העזובה ו' העזיבה.

חברי גזר החתיקים לא הסתפקו בפירוק החברה. הם לא רצו לנטוש את המקום בחוסר-כח. היה להם תקדים: חיסולה של מישמר-דוד. שם קיבל כל חבר שעזב כ' אלפים לירות פיצויים. אנשי גזר דרשו סכום דומה — אך להם חסרו מקורות מימון, והצעירים לא הסכימו לחסל שום דבר במקום כדי לגייס את הכסף הדרוש. עבר זה הוסיף גזר של מרירות למסכת ה' יחסים שנרקמו בין חברי גזר הוותיקים לבין אנשי ההשכלה — מסכת שהובילה, בין השאר, את אנשי הקבוצה מאידאליזם טהור בהכשרה ובתי-הספר, אל עזיבת ה' קיבוץ ודרישת הפיצויים.

גרעין דוגמה. חברי גזר הראשונים, יוצאי מרכז אירופה, התאספו מארבעה ק' בוצים ושני בת-יספר קקלאים והקימו ב' 1939 חברת-הכשרה בחזרה. הם עסקו שם בעבודות חץ, לחצו אותה על ת המוס' דות המיישבים להקים את תורם להתייש' בות.

ב' 1945 הגיע סוף-סוף תור זה. הם עלו על הקרקע מול הכפרים הערביים אבו שושא ואל-קובאב, בשפלת יהודה, ליד לאס' רון. 10 בחורים עלו על הגיבעה החשופה, הקימו עליה את בתיה הראשונים של הדסה. גזר על שם התל העתיק, מולו ישבו, והדסה — על שם התנועה הפילאנטרופית ממנה קיח אנשי המקום לקבל כספים. כספי הסוכנות והדסה עזרו בשנים הרא' שונות. המשק התפתח יפה עד מלחמת ה' שיחרור. בפרוץ המלחמה היתה גזר מבו' דת. רמלה נמצאה מצידה האחד; לאסרון — מצידה השני. הכפרים הערביים היו צמו' דים אליה מכל העברים. היישוב העברי הקרוב ביותר היה נען.

היחסים עם הכפרים הערביים, שהיו טובים (המשך בעמוד 10)

מתעתד לפרוש ממפא"י. גבי טפליץ (22), צעירות הלומדת שנה ראשונה סוציולוגיה ושנה שניה מדעי המדינה, הספיקה לעבור כבר דרך ארוכה טרם שהגיעה לדרכה הקארייריסטית במפא"י. היא התחנכה בשומר הצעיר בתל-אביב עזבה את קיבוץ שמיר, לדבריה, "מסיבות אידא' ליסטיות", והלכה להגשים אידאליזם טהורים אלה באוניברסיטה בירושלים. דרך אגב, גם הפעם רק מסיבות אידאליסטיות, הצטרפה לתא מפא"י של הסטודנטים והיתה מעונינת במיוחד להיבחר לחזקת הבחון. מסיבות אידאליסטיות כאלה תמכה גם, לדבריה, בלבון.

● האיש היחיד שהצהיר עוד לפני הדיונים כי הינו בריגוריוניסט גלוי, היה אמנון גולן (24), יליד סוריה וחניך אביחיל, שסיים השנה את הפקולטה למשפטים.

ידי גזר הנשארים
ברכת השחיה יפה יותר —

בת גזר העוזבת
— התנאים קשים יותר

הבירור הצדקני. דרך בחירת העדים לועדת הבחון היתה מקורית ומיוחדת לחזקה זו. האנשים שהעידו לא נקבעו לפי שייכותם לפרשה, אלא לפי דרגת חשיבותם במפלגת השלטון. לבן נחקרו לפי סדר החשיבות: דוד בן-גוריון, יוסף אלמוגי, לוי אשכול, גולדה מאיר, משה שרת, פנחס לבון ושמעון פרס. עקב חקירת מסע ההתעוררות, הוד' מנו לחזקה גם יונה כסה וגדעון בן-ישראל. העובדה שלא הועמד לרשות החזקה שום מיסמך לאימות הנאמר ושדיין, למשל, סירב לבוא להעיד בפני החזקה, לא השפיעה על חבריה במאומה.

מה, אם כן, הסיבה בגללה החליט חבר הסטודנטים כפי שהחליט? סוד שינוי ה' דעות המהפכני טמון בפליטת-פה אומללה של עוזי ברעם. בזמן הישיבה עם לבון עמד